

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
ÖZET	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

KANUNİ DÜZENLEMELERDE İŞYERİ KAVRAMI, UNSURLARI VE BENZER KAVRAMLARLA OLAN İLİŞKİSİ

1. KANUNİ DÜZENLEMELERDE İŞYERİ KAVRAMI.....	21
1.1. Bireysel İş Hukukunda İşyeri Kavramının Gelişimi	21
1.1.1. 3008 Sayılı İş Kanunu'nda İşyeri	22
1.1.1.1. İşyeri Kavramının İş Kanunu'nun Uygulama Alanı ile İlişkisi	22
1.1.1.2. İşyerinden Sayılan Yerler	25
1.1.2. 931 Sayılı İş Kanunu'nda İşyeri	26
1.1.3. 1475 Sayılı İş Kanunu'nda İşyeri	27
1.1.3.1. İşin Yapıldığı Yer	27
1.1.3.2. İşyerinden Sayılan Yerler	28
1.2. Toplu İş Hukukunda İşyeri Kavramının Gelişimi.....	30
1.2.1. Sendikalara İlişkin Kanunlarda İşyeri	31
1.2.2. Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavta İlişkin Kanunlarda İşyeri	32
1.2.3. 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda İşyeri	35
1.3. Diğer Kanunlarda İşyeri Kavramı	36
1.3.1. 5953 Sayılı Basın İş Kanunu'nda İşyeri.....	36
1.3.1.1. İşyeri Olarak Gazete, Mevkute, Haber ve Fotoğraf Ajansları	37
1.3.1.2. İşyeri Olarak İnternet Haber Siteleri	39
1.3.1.3. İşyeri Olarak Medya Hizmet Sağlayıcılarının Haber Birimleri	41
1.3.2. 854 Sayılı Deniz İş Kanunu'nda İşyeri	41

1.3.2.1.	Türk Ticaret Kanunu Kapsamındaki Gemi.....	43
1.3.2.2.	Deniz İş Hukuku Kapsamındaki Gemiler	45
1.3.2.3.	Gemi İşyeri ve İşyerinden Sayılan Yerler	49
1.3.3.	5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda İşyeri	51
1.3.4.	6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda İşyeri	54
1.3.5.	Vergi Hukuku Açısından (Daimî) İşyeri	55
1.3.5.1.	Türk Vergi Kanunlarında (Daimi) İşyeri.....	57
1.3.5.2.	Milletlerarası Vergi Anlaşmalarında İşyeri.....	61
1.3.6.	Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunu'na Göre Mutad İşyeri	65
1.3.6.1.	Subjektif Bağlama Kuralına Göre İşyerine Uygulanacak Hukuk	68
1.3.6.2.	Objektif Bağlama Kuralına Göre İşyerine Uygulanacak Hukuk	70
1.3.6.3.	İstisna Kuralı: Sıkı İrtibatlı Yer Hukuku.....	72
2.	4857 SAYILI İŞ KANUNU'NDA İŞYERİ KAVRAMI, UNSURLARI VE KAPSAMI	74
2.1.	İşyeri Kavramı	74
2.2.	İşyerinin Unsurları	75
2.2.1.	İşveren.....	76
2.2.2.	Maddi Araçlar.....	78
2.2.3.	Maddi Olmayan Araçlar	79
2.2.4.	Beşeri İşgücü (İşçi).....	81
2.2.5.	Amaç	85
2.2.6.	Organizasyon.....	87
2.3.	İşyerinin Kapsamı	89
2.3.1.	İşin Yapıldığı Yer	90
2.3.2.	İş Organizasyonu Kapsamındaki Yerler	93
2.3.2.1.	İşyerine Bağlı Yerler.....	94
2.3.2.2.	Eklentiler	105
2.3.2.3.	Araçlar	107
3.	İŞYERİNİN BENZER KAVRAMLARLA OLAN İLİŞKİSİ	109
3.1.	İşletme.....	109
3.1.1.	İş Hukuku Açısından İşletme	110
3.1.1.1.	Genel Olarak.....	110
3.1.1.2.	İşletme Kavramının Kanuni Çerçevesi	112
3.1.1.3.	İşletmenin Unsurları	115
3.1.2.	Ticaret Hukuku Açısından Ticari İşletme ve Esnaf İşletmesi.....	118
3.2.	Diğer İşyeri Benzeri Kavramlar	123

İKİNCİ BÖLÜM
İŞYERİ KAVRAMINA BAĞLANAN HUKUKİ SONUÇLAR

1. BİREYSEL İŞ HUKUKUNDA	127
1.1. İşyerinin İdari Statüsüne Bağlanan Sonuçlar	127
1.1.1. İşyerinin Kurulması: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması	128
1.1.2. İşyerinin Bildirilmesi ve İşyeri Sicil Numarası Alınması	133
1.1.2.1. 4857 Sayılı İş Kanununa Göre	133
1.1.2.2. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa Göre	136
1.1.2.3. İşyeri Sicil Numarası Alınmasının Hukuki Sonuçları	137
1.2. İşyerinin Hukuki Statüsüne Bağlanan Sonuçlar	140
1.2.1. İşyerinin İşçi Sayısına Göre İş Kanunu Kapsamına Girmesi	140
1.2.1.1. Tarım ve Orman İşlerinin Yapıldığı İşyerleri ve İşletmeler	141
1.2.1.2. Esnaf ve Sanatkâr İşyerleri	144
1.2.2. İş Güvencesi Kapsamındaki İşyeri	146
1.2.3. Belirli Nitelikteki Personeli Çalıştırma Zorunluluğu ve Korunmalı İşyeri Kavramı	150
1.3. İşyerinde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanması	153
1.3.1. İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanmasında Tarafların Yükümlülükleri	154
1.3.2. İş Kazasının İşyeri İle İlişkisi	161
1.3.2.1. Bireysel İş Hukuku Bakımından	162
1.3.2.2. 5510 Sayılı Kanun Bakımından	163
1.3.2.3. 6331 Sayılı Kanun Bakımından	165
1.4. İşyeri Devri	166
1.4.1. İşyerinin Tamamının veya Bir Bölümünün Devri	168
1.4.1.1. İşyeri Bölümünün Devri	169
1.4.1.2. İşyeri (Bölümü) Devrinde Unsurların Rolü	171
1.4.2. Şirketlerin Yapısal Değişikliği İle İşyeri Devri	174
1.4.3. İşyerinde Yürütülen Faaliyetin Devri: Asıl İşveren – Alt İşveren İlişkisi	178
1.4.3.1. Alt İşverenin İşini Yaptığı Yerin Hukuki Niteliği	182
1.4.3.2. İşyeri Devrinin Alt İşverenlik İlişkileri Bağlamında Değerlendirilmesi	185
1.5. İşyerinin Kapatılması	187
1.5.1. İşyerinin İşveren Tarafından Kapatılması	189
1.5.2. İşyerinin İdare Tarafından Kapatılması	192

2. TOPLU İŞ HUKUKUNDA	193
2.1. İşkoluna Göre Sendikalaşma ve İşyerinin Girdiği İşkolunun Tespiti	193
2.1.1. Sendikaların Örgütlenme Düzeyi: İşkoluna Göre Sendikalaşma	194
2.1.1.1. Genel Olarak.....	194
2.1.1.2. İşyerinin Girdiği İşkolunun Belirlenmesi	197
2.1.2. Sendika Üyeliği ve İşyeri Bağlantısı	205
2.1.3. İşyeri Sendika Temsilcisi Atanması.....	207
2.1.3.1. İşyeri Sendika Temsilcisi Atanmasında Esas Alınan Birim: İşyeri.....	209
2.1.3.2. İşyeri Sendika Temsilci Sayısının Belirlenmesinde Dikkate Alınacak İşçiler.....	210
2.2. Toplu İş Sözleşmesinin İşyeri Kavramına Bağlı Hukuki Sonuçları	212
2.2.1. Toplu İş Sözleşmesinin Düzeyi ve Türleri Bakımından Sonuçları	213
2.2.1.1. İşyeri Düzeyinde Olmasının Sonuçları	215
2.2.1.2. İşkolu düzeyinde olmasının sonuçları.....	217
2.2.2. Toplu İş Sözleşmesi Yapma Yetkisinin Tespiti Bakımından Sonuçları	220
2.2.2.1. Genel Olarak Yetki Şartları	220
2.2.2.2. İşyeri ve İşletme Niteliğine Göre Yetki	222
2.2.2.3. Alt İşverenin İşyerinde Yetki Tespiti	227
2.2.3. İşyeri ve İşletmenin Devri ile Kapatılmasının Toplu İş Hukukundaki Etkileri	229
2.2.3.1. Toplu İş Sözleşmelerine Etkisi.....	229
2.2.3.2. Grev ve Lokavta Etkisi.....	234
2.3. Birden Fazla Birimin İşyeri veya İşletme Niteliğinin Belirlenmesi.....	236
3. İŞ YARGILAMASI HUKUKUNDA YETKİ BAKIMINDAN İŞYERİ	245
3.1. İş Mahkemelerinde Yetkinin Hukuki Niteliği	245
3.2. Bireysel İş Uyuşmazlıklarında Yetki: İşçiyi Koruma İlkesi.....	246
3.3. Toplu İş Uyuşmazlıklarında Yetki: İşyeri ve İşletme Ayrımının Rolü	249

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÜNCEL GELİŞMELER KARŞISINDA İŞYERİ KAVRAMI

1. ESNEK ÇALIŞMA BİÇİMLERİNİN İŞYERİ KAVRAMINA ETKİSİ	251
1.1. Uzaktan Çalışma ve İşyeri Kavramı.....	251
1.1.1. Evden Çalışma	257
1.1.1.1. Evden Çalışmanın Türleri.....	262

1.1.1.2. Evden Çalışmada İşin Görüldüğü Yerin Hukuki Niteliği.....	264
1.1.2. Tele Çalışma	267
1.1.2.1. Tele Çalışmanın Türleri	269
1.1.2.2. Tele Çalışmada İşin Görüldüğü Yerin Hukuki Niteliği....	271
1.2. Uzaktan Çalışmanın İşyeri Bağlamında Hukuki Sonuçları	275
1.2.1. Bireysel İş Hukuku Açısından	275
1.2.2. Toplu İş Hukuku Açısından	281
1.2.2.1. Sendikal Hak ve Özgürlükler Bakımından	281
1.2.2.2. Toplu İş Sözleşmesi Bakımından	284
1.2.2.3. İş Mücadelesi Bakımından	285
1.2.3. Sosyal Güvenlik Hukuku Açısından	286
1.2.3.1. Uzaktan Çalışanların Sigortalılığı Bakımından.....	286
1.2.3.2. İş Kazası Bakımından.....	288
1.2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından	291
2. DİJİTALLEŞMENİN İŞYERİ KAVRAMINA ETKİSİ	295
2.1. Dijital Çalışma Platformları ve Mekânsızlaşan İşyeri	295
2.1.1. Web Tabanlı (Çevrimiçi) Platformlar	299
2.1.2. Konum Tabanlı (Talep Üzerine) Platformlar	303
2.2. Teknolojik Gelişmeler Karşısında İşyerinin İşlevsel Dönüşümü	307
2.2.1. Bireysel İş Hukuku Açısından.....	307
2.2.2. Toplu İş Hukuku Açısından	309
2.2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından	311
SONUÇ	313
KAYNAKÇA	319